

Piața muncii

Explorarea unei cutii pline cu surprize

JOBS

Caietul JOBS nr.

3

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

**PROIECT CO-FINANȚAT PRINTR-UN GRANT DIN PARTEA ELVEȚIEI PRIN INTERMEDIUL
CONTRIBUȚIEI ELVEȚIENE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ EXTINSĂ**

Proiectul româno-elvețian JOBS (Orientare profesională – Instruire în întreprinderi și școli) combină două elemente: piața muncii și educația. Printr-un curs transcurricular cu durata de un an, programul JOBS pregătește elevii din ultimii ani de învățământ secundar inferior sau din primii ani de învățământ secundar superior. Aceștia își evaluează și își dezvoltă propriile competențe și deprinderi de viață și se informează despre realitățile de pe piața muncii.

Coordonarea elaborării, a design-ului și a editării acestor materiale didactice a fost realizată de către Ministerul Educației și Cercetării Științifice, București în cooperare cu Centrul pentru Proiecte Internaționale în domeniul Educației al Universității Pedagogice, Zurich. Publicarea a fost co-finanțată de către Elveția.

Un element specific în dezvoltarea materialelor didactice JOBS l-a reprezentat cooperarea cu toți cei implicați în sistemul educațional. Profesorii, pedagogii, psihologii și directorii celor două școli pilot din Brașov (Colegiul Tehnic Transilvania și Școala Gimnazială nr. 25), reprezentanții Inspectoratului Școlar al județului Brașov, precum și specialiștii și experții de la Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și de la Universitatea București au contribuit la elaborarea unor materiale inovative, făcând totodată parte dintr-un proces democratic de dezvoltare a educației. Cele mai sincere mulțumiri se îndreaptă către toți aceștia.

Zurich, București, Brașov, 2014

Autori:

Wiltrud Weidinger, Martin Keller, Rolf Gollob

Consultanță editorială:

Matthias Borer, Hannes Schaad

Editare:

Camelia Cojocaru, Ana Maria Grigore, Elena Ionică, Markus John, Sabrina Marruncheddu, Corinna Mauth,
Tania Mihiu, Cosmina Mironov, Anca Popovici, Mihaela Ștefănescu, Zoica Vlăduț

Traducere:

Irma Ferencz și Andreea Ilios (limba maghiară), Tania Mihiu (limba română), Nadya Dalla Valle (limba germană)

Ilustrații:

Peti Wiskemann

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi tradusă, reprodusă sau transmisă, sub orice formă sau prin orice mijloace, electronic (CD-ROM, Internet etc.) sau mecanic, inclusiv fotocopiare, înregistrare sau prin orice sistem de stocare sau regăsire a informației fără acordul prealabil, în scris al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), care este singurul proprietar al publicației. Această prevedere se aplică în întreaga lume.

www.edu.ro

www.phzh.ch/ipe

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

PH Zürich

Piața muncii

Explorarea unei cutii pline cu surprize

Tema nr. 1: Ce înseamnă munca?

Sarcina de lucru 1: Gândește-te la muncă și la ce înseamnă aceasta pentru tine	6
Sarcina de lucru 2: Diferite definiții ale muncii	14
Sarcina de lucru 3: Ce știi despre profesii	16
Sarcina de lucru 4: Ce mi se spune să fac, ce îmi place să fac	19
Sarcina de lucru pentru acasă: Ce fac într-o zi din săptămână	21

Tema nr. 2: Cum muncești tu?

Sarcina de lucru 1: Compararea diferitelor definiții ale muncii	26
Sarcina de lucru 2: Împărtășiți rezultatele temei pentru acasă	27
Sarcina de lucru 3: Fiecare profesie are specificul său! – Partea I	28
Sarcina de lucru 4: Fiecare profesie are specificul său! – Partea a II-a	30
Sarcina de lucru 5: Domenii profesionale	32
Sarcina de lucru pentru acasă: De ce vor tinerii să câștige bani?	36

Tema nr. 3: Câștigarea banilor pentru a ne asigura viitorul

Sarcina de lucru 1: Ancheta	40
Sarcina de lucru 2: Pentru ce aş folosi banii?	43
Sarcina de lucru 3: Din ce se compune un salariu?	45

Tema nr. 4: Cât de scump este traiul?

Sarcina de lucru 1: Panoul meu!	52
Sarcina de lucru 2: Veniturile pot fi foarte diferite!	55
Sarcina de lucru 3: Diferențe între venituri: cât de juste sunt acestea?	57
Sarcina de lucru pentru acasă: Cât de scump este traiul?	60
Sarcina de lucru 4: Evaluarea Caietului JOBS 3	63

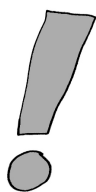
Caietul JOBS 3 - Tema nr. 1: ***Ce înseamnă munca?***

Analiză și reflecții asupra semnificației cuvântului „muncă”

Timp liber/Repaus

Repausul sau timpul liber este timpul petrecut departe de locul de muncă, de afaceri sau de sarcinile casnice. Reprezintă și perioada de timp pe care o petreci înainte sau după diferite activități cum ar fi: mâncatul, dormitul și învățatul.

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 1 – Sarcina de lucru 1: **Gândește-te la muncă și la ce înseamnă** **aceasta pentru tine**

	X
	X
	
	25'

Sarcină de lucru:

Muncă sau timp liber? Gândește-te la valorile și experiențele tale și decide.

Organizarea clasei:

Muncă individuală și în perechi.

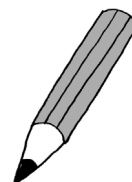
Procedură:

- 1) Citește textul „Introducere” de pe pagina următoare.
- 2) Privește fotografiile și completează lista:
 - a. Dă fotografiei un titlu interesant.
 - b. Pe o scară de la 1 la 10, decide SINGUR dacă activitatea din fotografie este mai mult una de timp liber sau reprezintă o muncă?
 - c. Găsește substantive, verbe sau adjective care să descrie activitatea. Gândește-te, de asemenea, la elemente care au legătură cu aceasta, chiar dacă nu se văd în fotografie.
 - d. Formulează propriul comentariu (experiență, opinii, pericole, posibilități etc.)
 - e. Arată rezultatele tale colegului de lângă tine. Găsiți diferențele și asemănările și aflați de ce sunt așa.

Materiale:

- Foaia de lucru: Muncă sau timp liber?

Introducere

Cunoști ce înseamnă viața școlară și viața de familie.

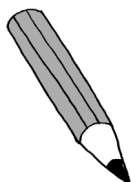
Poate, dacă aveți o afacere sau o fermă, cunoști ce înseamnă familia și în contextul muncii.

În timpul liber, poate ai experimentat și tu ce înseamnă să muncești (ajutând, îngrijind copii, lucrând la fermă etc.)

În multe țări sunt tineri care trebuie să muncească pentru a-și ajuta familiile și pentru a-și asigura supraviețuirea. Ei sunt implicați de mici în procese economice și au foarte puține șanse să primească o instruire și o educație bună.

Fotografiile următoare te ajută să formulezi propriul tău punct de vedere:

Care sunt activitățile pe care le consideri activități de timp liber? Când începe munca serioasă?

Muncă sau timp liber?

Fotografia 1

Titlul meu:

Muncă

1___2___3___4___5___6___7___8___9___10

Timp liber

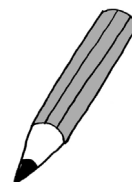
Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Muncă sau timp liber?

Fotografia 2

Titlul meu:

Muncă

1___2___3___4___5___6___7___8___9___10

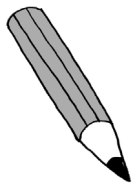
Timp liber

Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Muncă sau timp liber?

Fotografia 3

Titlul meu:

Muncă

1___2___3___4___5___6___7___8___9___10

Timp liber

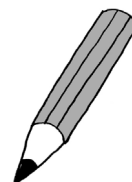
Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Muncă sau timp liber?

Fotografia 4 **Titlul meu:**

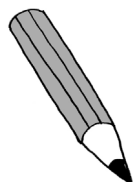
Muncă 1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____ 6 ____ 7 ____ 8 ____ 9 ____ 10 Timp liber

Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Muncă sau timp liber?

Fotografia 5

Titlul meu:

Muncă

1___2___3___4___5___6___7___8___9___10

Timp liber

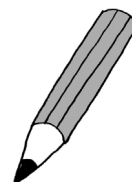
Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Muncă sau timp liber?

Fotografia 6

Titlul meu:

Muncă

1__2__3__4__5__6__7__8__9__10

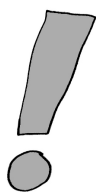
Timp liber

Substantive

Verbe

Adjective

Comentariul meu:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 1 – Sarcina de lucru 2: Diferite definiții ale muncii

	X
	X
	
	25'

Sarcină de lucru:

Definește cuvântul „muncă” și compară rezultatul cu definițiile date de colegii tăi.

Organizarea clasei:

Vei lucra mai întâi individual, apoi într-un grup de patru colegi. Asigurați-vă că aranjamentul clasei corespunde scopului propus.

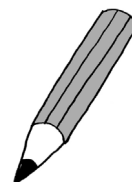
Procedură:

- 1) Încearcă singur să găsești o definiție bună a muncii (5 min.)
- 2) Formează un grup împreună cu alți 3 colegi. Citiți definițiile, pe rând, cu voce tare și încercați să găsiți o definiție comună, luând cele mai bune părți de la fiecare.
- 3) Prezentați definiția în fața clasei.

Materiale:

- Caietele JOBS numerele 2 și 3
- Foaia de lucru: Definiții ale muncii

Definiții ale muncii

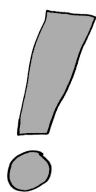

(Moduri posibile de a începe definiția: Muncă este atunci când..., Munca înseamnă că..., A avea de făcut o muncă înseamnă...)

Definiția mea:

Definiția dată de grupul nostru:

Membrii grupului meu:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 1 – Sarcina de lucru 3: Ce știu despre profesii

	X
	X
	X
	40'

Sarcină de lucru:

Inițiați un *brainstorming* privind tot ce cunoașteți despre diferite profesii. Individual, notează din nou domeniile care te interesează. Apoi, în perechi, aflați domeniile care se regăsesc la amândoi.

Organizarea clasei:

Întâi, așezați-vă în perechi. Apoi, veți face prezentări în fața clasei.

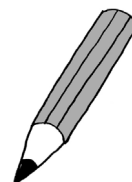
Procedură:

- 1) În Caietul JOBS 2, ai lucrat deja cu domeniile care te interesează. Pe pagina următoare se regăsesc domeniile de interes. Deschide din nou Caietul 2 (Tema nr. 1, Sarcina de lucru pentru acasă), citește atent ce ai scris despre domeniile tale de interes și ține broșura deschisă la îndemână.
- 2) Care ar fi joburile ușoare pe care ți-ar plăcea să le faci? Completează Foaia de lucru de la pagina următoare.
- 3) Ce îi place colegului tău să facă? Se potrivesc interesele voastre?
- 4) Realizează desene mici care să ilustreze joburile care vă plac la amândoi.
- 5) Pregătiți-vă să mimați în fața colegilor două activități, iar ei trebuie să ghicească despre ce activități este vorba.

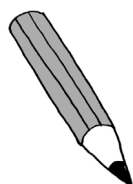
Materiale:

- Caietul JOBS 2
- Foaia de lucru: Domeniile de interes (repetiție din Caietul JOBS 2)
- Foaia de lucru: Activitățile mele favorite

Domeniile de interes (reluare din Caietul JOBS 2)

1 Natură	2 Sport	3 Gospodărie, gătit
4 Arte și design	5 Decorare, reparare, producție	6 Tehnică și experimentare
7 Cumpărare, vânzare, colecționare	8 Citit, informare	9 Lucrul cu oamenii

Activitățile mele favorite

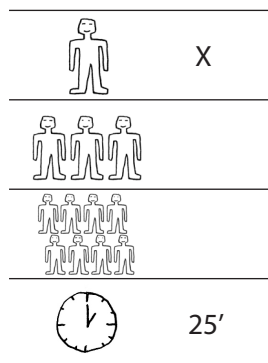
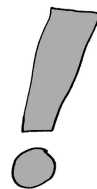
Alege cel puțin 3 activități pe care crezi că poți să le faci și schițează câte un desen pentru fiecare. Completează tabelul de mai jos.

Schița activității	Pot să fac...	Pentru că am această competență...

Completează fraza: Dintre aceste activități cred că _____ mi se potrivește cel mai bine pentru că _____

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 1 – Sarcina de lucru 4:

Ce mi se spune să fac, ce îmi place să fac

Sarcină de lucru:

Analizează munca ta zilnică și descrie ce crezi despre aceasta.

Organizarea clasei:

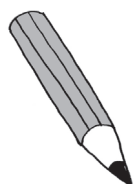
Vei lucra individual.

Procedură:

- 1) Lipește o fotografie de-a ta în mijlocul foii de lucru sau desenează-ți portretul. Uită-te la Instrumentul nr.8: Crearea hărților mentale
- 2) În jurul fotografiei, scrie activitățile și sarcinile pe care ți le dau alții și cele pe care le faci din proprie inițiativă. Adaugă textului și niște desene.
- 3) Diferențiază cele două componente scriind cu caractere sau culori diferite.

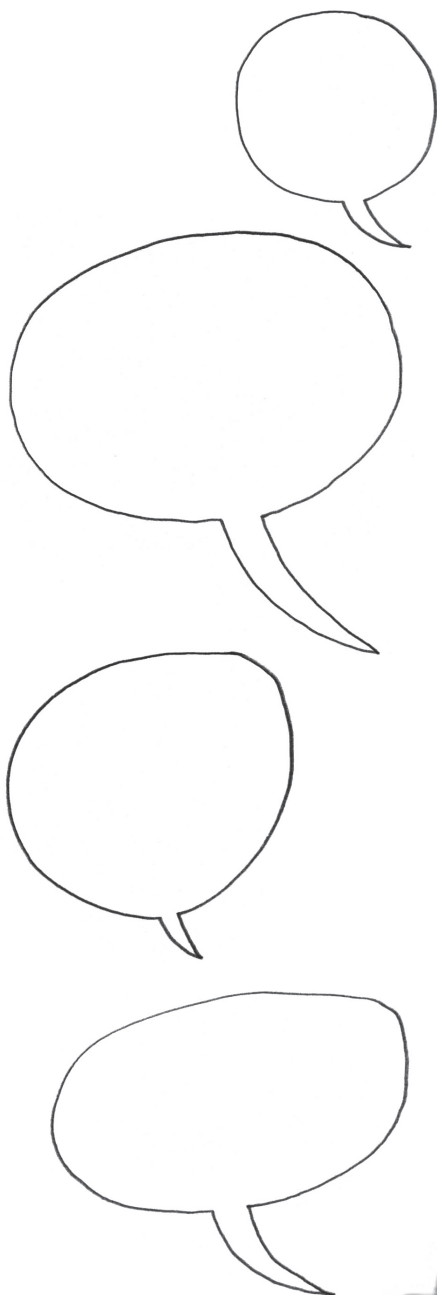
Materiale:

- Notițele tale
- O fotografie cu tine, dacă se poate
- Creioane colorate
- Instrumentul nr. 8: Crearea hărților mentale
- Foaia de lucru: Ce îmi cer să fac membrii familiei mele, profesorii etc. Ce fac fără să mi se ceară.

***Ce îmi cer să fac membrii
familiei, profesorii etc.:***

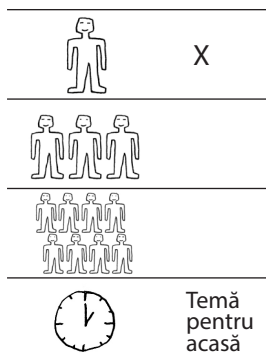
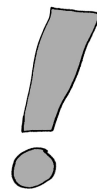
Ce fac fără să mi se ceară:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 1 –

Sarcină de lucru pentru acasă:

Ce fac într-o zi din săptămână

Sarcină de lucru:

Scrie programul tău dintr-o zi de lucru din săptămână.

Procedură:

- 1) Alege o zi pe care o vei analiza.
- 2) Descrie munca pe care o faci în această zi, notând totul în foaia de lucru de pe pagina următoare.
- 3) Realizează un scurt comentariu (deja știi că un comentariu este, în cele mai multe cazuri, o impresie care nu poate fi corectă sau greșită, dar îți oferă prilejul de a gândi).

Materiale:

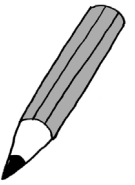
- Bilețele (ai grijă de mediu și folosește verso-ul unor foi imprimate doar pe o parte – de exemplu fotocopii vechi etc.)
- Foaia de lucru: O zi din săptămâna mea

Ziua și data:						
Durata: de când până când?	Activitatea	Mi-a plăcut foarte mult	Nu mi-a plăcut	Am făcut-o din proprie inițiativă	Am considerat-o „muncă”	Am considerat-o „timp liber”
Total ore:						

(Sunt surprins de faptul că..., Am descoperit despre mine că... etc.)

Însemnări individuale:

1) Cât timp liber ai la dispoziție într-o săptămână?

2) Ce faci în timpul tău liber?

3) Cât timp petreci pe săptămână muncind?

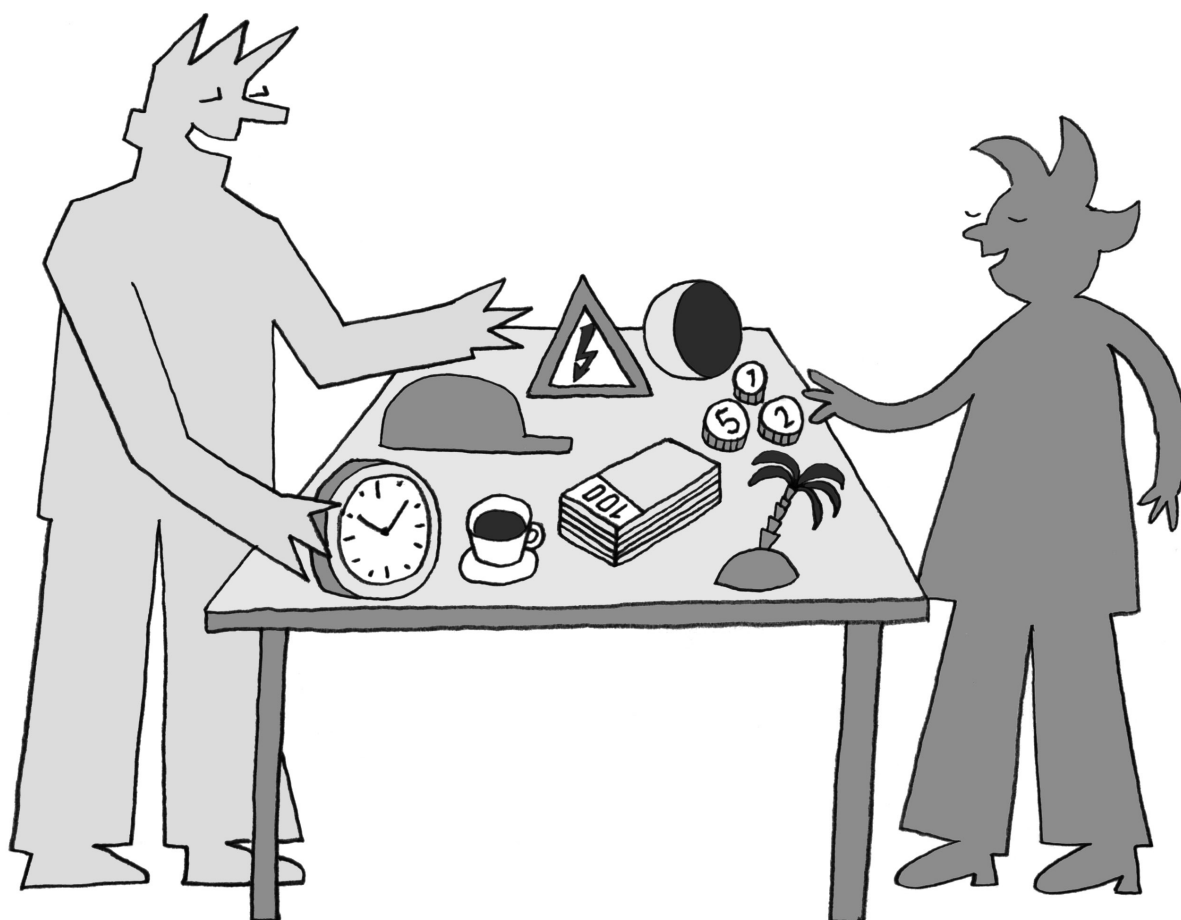
4) Care este, pentru tine, diferența între muncă și timp liber?

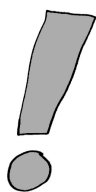
Caietul JOBS 3 - Tema nr. 2: Cum muncești tu?

Analiza și discutarea diferitelor condiții de muncă

Condiții de muncă

Condițiile de muncă se referă la mediul de muncă și la termenii și condițiile de angajare ale unei persoane. Acestea includ: organizarea muncii și activitățile desfășurate; instruirea, abilitățile și aptitudinile de muncă, sănătatea și bunăstarea; timpul de lucru și echilibrul între muncă și viață.

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2 – Sarcina de lucru 1: **Compararea diferitelor definiții ale muncii**

	
	X
	X
	15'

Sarcină de lucru:

Compară diferitele definiții ale muncii.

Organizarea clasei:

Întâi, lucrați în grupurile formate în ultima săptămână, apoi în semicerc cu fața la tablă (cu sau fără scaune).

Procedură:

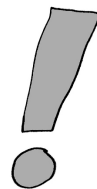
- 1) Scrieți pe o foaie de hârtie definiția muncii dată de grupul vostru (Tema nr. 1, Sarcina de lucru 2) și postați-o pe tablă lângă celelalte sau scrieți definițiile direct pe tablă.
- 2) Citiți toate definițiile și discutați în fața tablei diferențele dintre ele.
 - a. Există elemente pe care le regăsiți în mai multe definiții? Care anume?
 - b. Găsiți ceva ce este doar în câteva definiții sau chiar într-una singură?
 - c. Ce face ca definiția voastră să fie specială?
- 3) Căutați în dicționar definiția muncii.
- 4) Comparați definiția voastră cu cea din dicționar.

Materiale:

- Coli de hârtie
- Bandă adezivă pentru tablă
- Dicționar

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2 – Sarcina de lucru 2:

Împărtășiți rezultatele temei pentru acasă

	
	X
	X
	30'

Sarcină de lucru:

Află mai multe despre rutina zilnică a membrilor grupului tău și compară-te cu ceilalți.

Organizarea clasei:

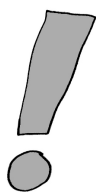
Lucrați în aceleași grupuri ca în ultimele săptămâni.

Procedură

- 1) În grupul vostru, prezentați-vă unii altora sarcina de lucru făcută acasă „O zi din săptămâna mea”.
- 2) Aspecte de discutat:
 - a. Care elemente pot fi considerate mai mult muncă și care mai mult hobby sau recreere?
 - b. Ce te-a surprins când ai ascultat descrierea celorlalți?
- 3) Pregătiți o prezentare de 3 minute (Instrumentul nr. 11) a discuțiilor din grupul vostru (Cine va prezenta? Ajutați persoana respectivă).
- 4) Fiți pregătiți să faceți prezentarea în fața clasei.

Materiale:

- Sarcina de lucru pentru acasă din săptămânile trecute: „O zi din săptămâna mea”
- Instrumentul nr. 11: Planificarea și susținerea prezentării

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2 – Sarcina de lucru 3:

Fiecare profesie are specificul său!

Partea I

	X
	X
	
	35'

Sarcină de lucru:

Află aspectele care fac diferitele profesii comparabile.

Organizarea clasei:

Muncă individuală și de grup.

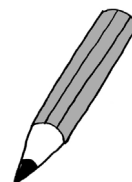
Procedură:

- 1) Citește foaia de lucru „Aspectele profesiei” de la pagina următoare. Completează ce știi despre termenii pe care i-ai întâlnit. Dacă nu știi, întreabă pe cineva (întâi colegii apoi, dacă e necesar, profesorul).
- 2) Compară rezultatele tale cu cele obținute de unul sau doi dintre colegii tăi, dacă ai suficient timp.
- 3) Fă corecturi dacă este necesar.

Materiale:

- Foaia de lucru: Aspectele profesiei

Aspectele profesiei

Cunoști acești termeni?

Angajare:

Liber-profesionist:

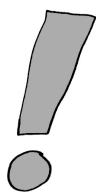
Funcție:

Normă întreagă:

Part-time:

Reputație:

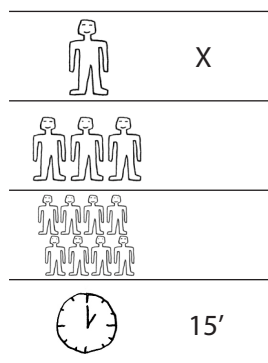
Statut:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2 – Sarcina de lucru 4:

Fiecare profesie are specificul său!

Partea a II-a

Sarcină de lucru:

Află aspectele care fac diferitele profesii comparabile și găsește profesii pentru toate aspectele.

Organizarea clasei:

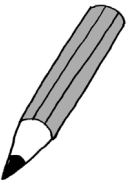
Muncă individuală.

Procedură:

- 1) Parcurge lista cu „aspectele profesiei” de la pagina următoare.
- 2) Asigură-te că ai înțeles bine. Dacă nu ai înțeles, întreabă pe cineva (întâi colegii apoi, dacă e cazul, profesorul). Folosește cunoștințele pe care le-ai acumulat la sarcinile de lucru anterioare.
- 3) Găsește exemple reale de ocupații și profesii pentru toate aspectele.

Materiale:

- Foaia de lucru: Aspectele profesiei

Aspectele profesiilor:

O profesie este caracterizată de un număr de elemente.
Găsiți exemple de profesii și locuri de muncă.

a) Angajat sau lucrător independent (liber-profesionist):

Lucrezi pentru o companie sau ai propria afacere?

Angajat	Liber-profesionist

b) Poziția: Îndeplinești sarcini ca muncitor sau dai sarcini altor persoane?

Răspunzi de un anumit domeniu? Ești șeful cuiva?

Șef care dă sarcini	Muncitor care îndeplinește sarcini

c) Timpul de lucru: Lucrezi cu normă întreagă sau mai puțin? Lucrezi numai iarna/vara?

Lucrezi în schimburi?

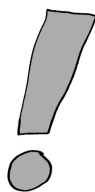
Normă întreagă	Part-time

d) Salariu: Cum ești plătit pentru munca ta? Primești un salariu „bun”? Sau consideri că persoanele care fac această muncă ar trebui să câștige mai mult? Poate o persoană să trăiască cu acești bani?

Salariu destul de mare	Salariu modest

e) Reputația și statutul social: Ești mândru că ai această profesie? Oamenii care fac această muncă au o reputație bună? Are această muncă un statut social ridicat?

Statut destul de ridicat	Statut modest

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2 – Sarcina de lucru 5: **Domenii profesionale**

	
	X
	X
	45'

Sarcină de lucru:

Describe domeniile profesionale și asociază profesii acestor domenii.

Organizarea clasei:

Lucrați în perechi și în plen.

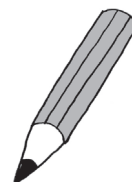
Procedură:

- 1) Recitiți foaia cu „domeniile profesionale”.
- 2) Tăiați bilețele de hârtie (folosiți pe cât posibil dosul hârtiilor scrise pe o parte). Menționați cât de multe profesii puteți pentru fiecare domeniu, scriind fiecare profesie pe câte un bilețel. Gândiți-vă la faptul că pot exista denumiri feminine și/sau masculine pentru profesii.
- 3) Împreună cu profesorul, discutați în clasă toate propunerile voastre. Sugestie: scrieți toate cele șapte domenii pe o hârtie mare și așezați-o pe podea. Așezați-vă pe scaune în jurul foii, puneți-vă propunerile pe domeniile respective și discutați rezultatul.
- 4) După acest exercițiu, transcrieți rezultatul în Caietul vostru JOBS și subliniați propunerile care au fost făcute de perechea voastră.

Materiale:

- Hârtie
- Foaia de lucru: Diferite profesii
- Foaia de lucru: Domenii profesionale

Diferite profesii

Exemple:

Servicii:

chelneriță/chelner

Servicii:

administrator

Servicii:

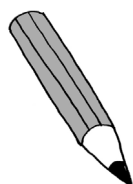
contabil

Asistență socială:

asistent social pentru tineri

Asistență socială:

consilier pentru tinerele familii

Domenii profesionale

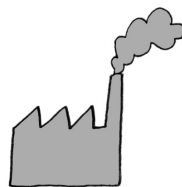
Un mod utilizat frecvent pentru a descrie o profesie este să privești munca în sine.

Lista de mai jos oferă o vedere generală despre șapte domenii profesionale. Acesta nu este singurul sistem de clasificare, dar este unul care poate fi ușor înțeles.

Servicii

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

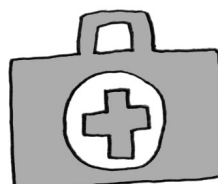
Industrie

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

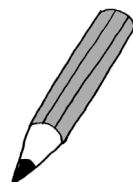
Educație

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

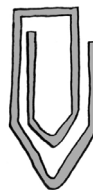
Sănătate

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

Meșteșuguri

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

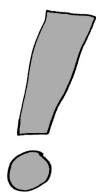
Administrație publică

Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

Asistență socială

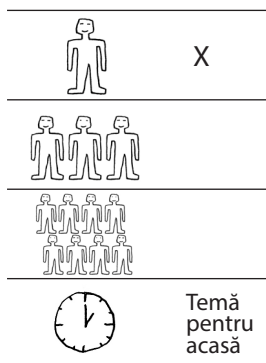
Toate exemplele pe care le-a menționat clasa voastră (cele adunate de perechea voastră vor fi subliniate):

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 2:

Sarcină de lucru pentru acasă:

De ce vor tinerii să câștige bani?

Sarcină de lucru:

Notează propria părere despre cum e să muncești pentru bani, ca elev.

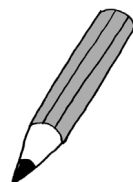
Procedură

- 1) Fă cercetări privind acest subiect. Începe să lucrezi la școală și vei termina sarcina de lucru acasă.
- 2) Notează sau desenează ceva care să reprezinte ce gândești.
- 3) Adică: gândește.

Materiale:

- Instrumentul nr.4: Cercetare în biblioteci
- Instrumentul nr.5: Cercetare pe Internet
- Foaia de lucru: Idei privind motivul pentru care tinerii vor să câștige bani
- Internet
- Cărți
- Ziare
- Creioane colorate

Idei privind motivul pentru care tinerii vor să câștige bani

Mulți tineri câștigă bani lucrând după-amiaza sau seara sau își găsesc o slujbă temporară pe timpul vacanțelor. Poate ai făcut și tu acest lucru. Există câteva motive pentru care tineretul vrea să câștige bani.

Gândește-te la motivele pentru care tinerii vor să câștige, chiar dacă încă merg la școală.

Întâi, gândește singur. Acordă atenție fiecărei idei. Folosește spațiul de mai jos pentru a-ți nota ideile, pentru un desen sau o caricatură.

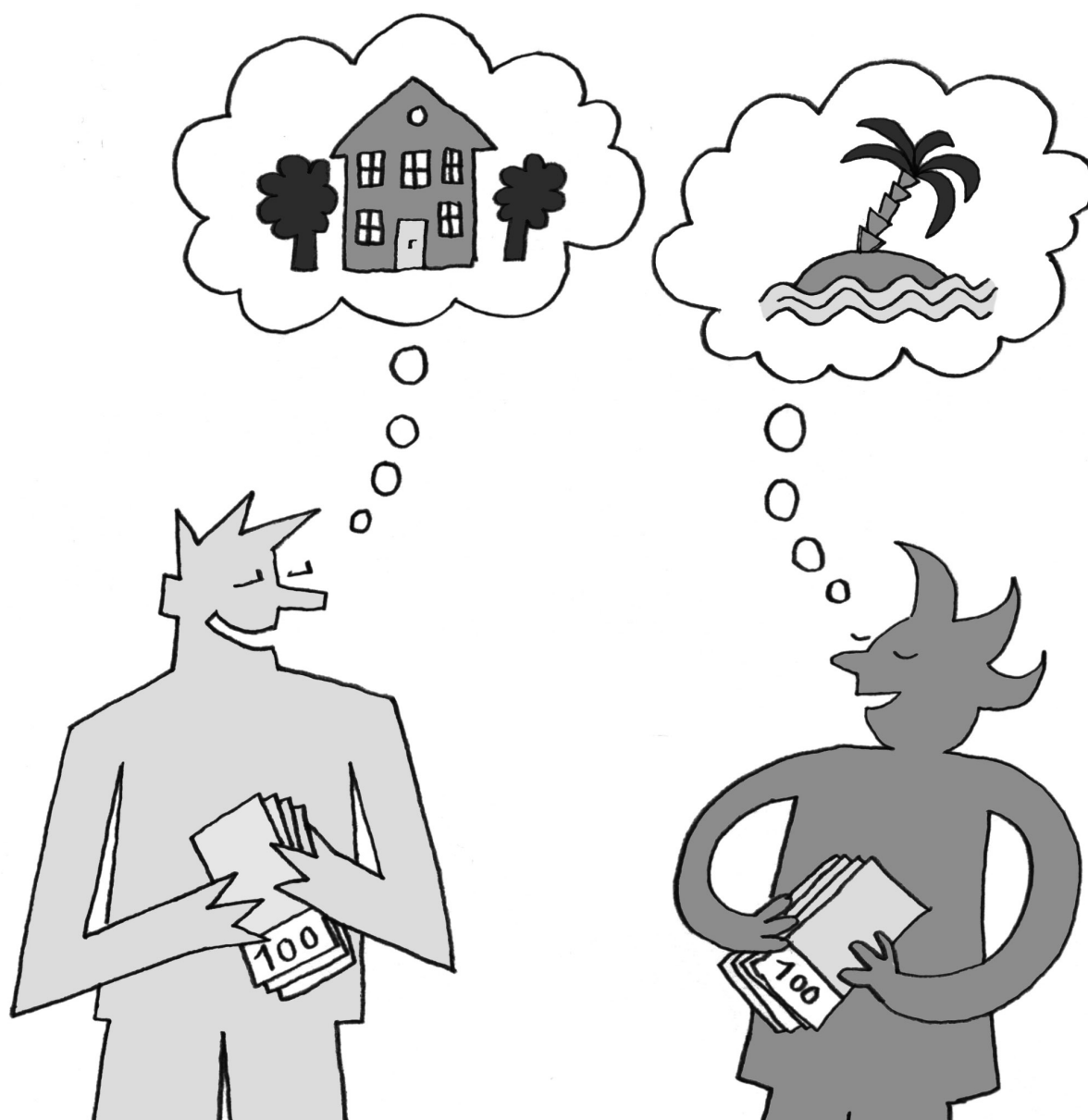
De ce vor tinerii/elevii să câștige bani?

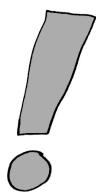
This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Caietul JOBS 3 - Tema nr. 3: Câștigarea banilor pentru a ne asigura viitorul

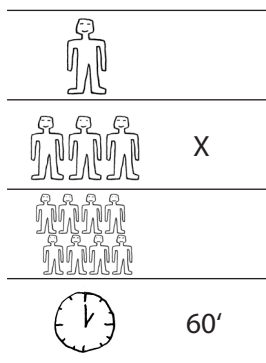
Ce este salariul?

Salariul reprezintă contravaloarea muncii prestate de salariat în baza contractului individual de muncă, care cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile și alte adaosuri. Este suma de bani pe care o primește o persoană pentru munca depusă într-o perioadă de timp. (Sursa: DEX)

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 3 – Sarcina de lucru 1: **Ancheta**

Sarcină de lucru:

Află dacă și cum și-ar dori colegii tăi să câștige bani. Și pentru ce?

Organizarea clasei:

Veți lucra în grupuri mici de trei, max. patru persoane.

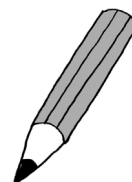
Procedură:

- 1) Citește cu atenție descrierea de la pagina următoare și pregătește-te.
- 2) Folosește Instrumentul nr. 6B și gândește-te la cei șase pași menționați acolo:
 - scop
 - pregătire
 - întrebări
 - realizarea interviului
 - evaluare
 - prezentare
- 3) Exersează interviul în grupul tău. Puneți-vă unul altuia diferite întrebări și vedeți care ar putea fi răspunsurile.
- 4) Împărțiți-vă rolurile. Vă puteți schimba rolul din interviuat în intervievator.
- 5) Dacă puteți și vreți, faceți o fotografie cu o cameră digitală.
- 6) Alegeți forma în care vreți să vă scrieți raportul cu rezultatele. Dacă vreți, puteți insera și poze în raport.

Materiale:

- Instrumentul nr.6B: Realizarea de anchete
- Foaia de lucru: Descrierea unei anchete
- Un aparat de fotografiat digital, dacă se poate.

Descrierea unei anchete:

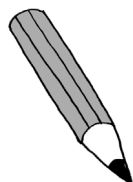
Fă o mică anchetă calitativă în școala ta. Ia notițe (le poți integra mai târziu în dosarul tău).

Realizează interviuri scurte cu cel puțin cinci colegi de școală. Îți sugerăm următoarele întrebări:

- 1) Când câștigi bani?
- 2) Cum câștigi bani? Ce muncă faci?
- 3) Când ai început să câștigi? Cine te-a ajutat să găsești slujba?
- 4) Pentru ce folosești banii câștigați?
- 5) Poate și alte întrebări suplimentare.

Toate răspunsurile la prima întrebare: Când câștigi bani?

Toate răspunsurile la a doua întrebare: Cum câștigi bani? Ce muncă faci?

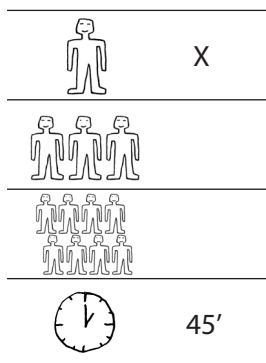
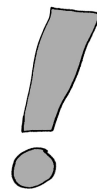
Toate răspunsurile la a treia întrebare: Când ai început să câștigi? Cine te-a ajutat să găsești slujba?

Toate răspunsurile la a patra întrebare: Pentru ce ai folosit banii câștigați?

Toate răspunsurile la întrebările suplimentare:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 3 – Sarcina de lucru 2:

Pentru ce aş folosi banii?

Sarcină de lucru:

Gândeşte-te la modul tău de a cheltui banii.

Organizarea clasei:

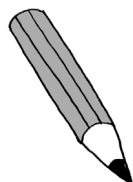
Vei lucra individual.

Procedură:

- 1) Citeşte cu atenţie întrebările de pe pagina următoare.
- 2) Înainte de a începe să scrii, gândeşte-te. Poate îţi notezi mai întâi câte ceva sau stai de vorbă cu un coleg. Poate faci o hartă mentală sau doar stai un moment şi te gândeşti la ce vrei să scrii.
- 3) Foloseşte bine timpul pentru etapa aceasta. Va ieşi un eseu frumos la sfârşit! Dacă ai nevoie de mai mult spaţiu decât cel alocat în Caietul JOBS, poţi adăuga mai multe foi goale!

Materiale:

- Foaia de lucru: De ce vreau eu să câştig bani

De ce vreau eu să câștig bani:

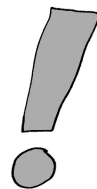
Gândește-te la situația ta actuală. De ce vrei, acum, să câștigi bani? Fie că lucrezi după-amiaza, seara sau în vacanțe, fie că nu lucrezi: pentru ce ai folosi banii? la o foaie de hârtie, pune-i titlul:

„Cu banii pe care îi câștig vreau să ...”

Nu încerca să faci pe placul altcuiva cu ideile tale. Încearcă să fii sincer cu tine însuși. Dar începe să te gândești la planurile, ideile tale și la viitorul tău.

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 3 – Sarcina de lucru 3:

Din ce se compune un salariu?

	X
	X
	X
	60'

Sarcină de lucru:

Află ce este un salariu și care sunt elementele sale.

Organizarea clasei:

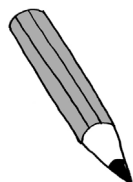
La început veți lucra individual, apoi cu un coleg și, în final, vă veți împărtăși rezultatele într-o discuție moderată de profesor.

Procedură:

- 1) Citește informațiile de pe pagina următoare.
- 2) Încearcă să înțelegi elementele componente ale unui salariu și să răspunzi la întrebările de la paginile următoare.
- 3) Stai împreună cu un coleg și discută ce ai aflat. Încearcă să-ți completezi lipsurile, dacă nu ai răspuns la vreo întrebare.
- 4) Fii pregătit pentru discuția din clasă condusă de profesor.

Materiale:

- Instrumentul nr. 4: Cercetare în biblioteci
- Instrumentul nr. 5: Cercetare pe Internet
- Materialul informativ: Din ce se compune un salariu?
- Foaia de lucru: Elementele de bază ale unui fluturaș de salariu
- Foaia de lucru: De ce plătim impozit pe salariu?
- Poate Internet
- Poate cărți
- Poate ziare

Din ce se compune un salariu?

Când câștigi bani ca urmare a unei munci prestate, primești un „salariu”. De obicei, oamenii care muncesc primesc un salariu la sfârșitul lunii. În anumite domenii profesionale, se obișnuiește plata pentru numărul de ore lucrate.

Alte forme de plată sunt:

- după numărul de piese produse (plata la bucată);
- plată suplimentară pentru profitul pe care compania îl realizează, dacă treaba merge bine (comision);
- în produse în loc de bani (plata în natură).

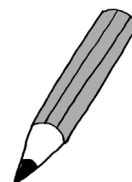
Suma pe care o persoană o primește la sfârșitul lunii este scrisă în contract. Acest contract este semnat de angajator și de persoana angajată.

Dar, la sfârșitul lunii, când persoana își primește salariul, suma este mai mică decât în contract. De ce?

Vei afla despre cum se face plata în exercițiul următor.

Elementele de bază ale unui fluturaș de salariu

De obicei, pe un fluturaș de salariu sunt scrise următoarele:

Stat de plată* (exemplu de calcul):

	Elemente de calcul	Lei	Observații
Salariul de bază	23 zile (184 ore)	995	Salariul pe oră = 995 lei : 184 ore = 5,4 lei pe oră
Spor pentru muncă de noapte (25%)	32 ore de noapte	+ 43	= Salariu pe oră x nr. ore noapte x 25%
Salariul brut		1038	= salariul de bază + sporuri
Contribuții la bugetele de asigurări sociale:			Se rețin din salariul brut
CASS - Contribuție asigurări sociale de sănătate	5,5%	- 57	= salariul brut x 5,5%
CAS - Contribuție asigurări sociale (pensie)	10,5%	- 109	= salariul brut x 10,5%
Contribuție asigurări de șomaj	0,5%	- 5	= salariul brut x 0,5%
Deducere personală	2 copii în întreținere	- 450	Deducerea personală se scade din venitul salarial supus impozitării și se calculează în funcție de numărul persoanelor aflate în întreținere.
Impozit	16%	- 67	= (Salariul brut - Asigurări de sănătate - Asigurări pentru pensie - Asigurări șomaj - Deducere personală) x 16%
Salariu net		800	= Salariul brut - Asigurări de sănătate - Asigurări pentru pensie - Asigurări șomaj - Impozit

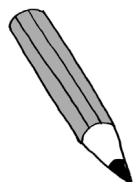
* Cotele pentru contribuțiile la bugetele de asigurări sociale și pentru impozitul pe venit sunt conforme cu legislația în vigoare în anul 2013.

Ce reprezintă contribuțiile?

De ce asigurare pentru pensie:

De ce asigurare de sănătate:

De ce asigurare de șomaj:

De ce plătim impozit pe salariu?

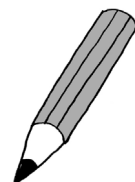
„Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice” (Constituția României, Art. 56, alin. 1). Din aceste taxe și impozite sunt finanțate cheltuielile generale ale statului și serviciile publice de interes general.

Dă câteva exemple de servicii publice de interes general. Cine beneficiază de acestea?

Încearcă să explici care este diferența dintre impozitul pe salariu și contribuțiile la asigurări reținute salariatului menționate mai sus.

Diferențele, așa cum le înțeleg eu:

Munca „la negru”

Așa cum ai văzut în exemplul de mai sus, calculul salariului pe care îl încasează un angajat (salariul net), se face scăzând din salariul brut al acestuia contribuțiile pentru asigurările obligatorii de sănătate, pensii și șomaj, precum și impozitul pe salariu. De asemenea, pe lângă impozitul și contribuțiile individuale suportate de angajați, angajatorii au obligația de a plăti către stat o serie de contribuții (la bugetele de sănătate, pensii, șomaj, fondul de risc pentru accidente de muncă și boli profesionale etc.) pentru fiecare salariu pe care îl plătesc. Cu aceste argumente, unele firme reușesc fie să convingă, fie să constrângă angajații că este mai avantajos pentru ambele părți să nu încheie un contract de muncă înregistrat oficial, pentru a nu mai plăti contribuțiile și impozitele datorate statului. Angajarea fără contract de muncă, cunoscută sub denumirea de „muncă la negru”, este ilegală și totuși este un fenomen destul de răspândit în România. Angajații constrânși să lucreze fără un contract de muncă înregistrat oficial pot reclama acest abuz autorităților (la Inspectoratul Teritorial de Muncă), iar în acest caz angajatorii pot fi pedepsiți prin amenzi sau chiar închisoare.

Care sunt consecințele muncii la negru pentru angajat? Dar pentru societate? Analizează și compară ce câștigi și ce pierzi dacă muncești la negru.

În discuția care va avea loc în clasă, s-ar putea ca profesorul să vrea să asculte rezultatele. Fii pregătit să le prezinți!

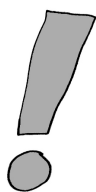
Caietul JOBS 3 - Tema nr. 4: Cât de scump este traiul?

Înțelegerea și discutarea standardelor de trai

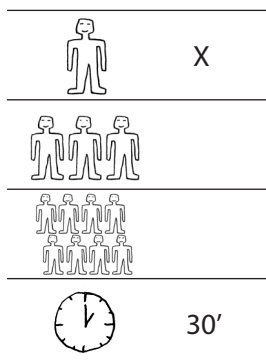
Ce este nivelul de trai?

Nivelul de trai se măsoară, de obicei, prin standarde ca: venitul real pe persoană (de ex. ajustat cu rata inflației) și rata sărăciei. Alte elemente, precum calitatea și accesul la asistență medicală, creșterea veniturilor, inegalitatea și standardele de educație sunt de asemenea folosite. Sau accesul la anumite bunuri (cum ar fi: numărul de frigidere la 1000 persoane) sau măsurarea stării de sănătate după speranța de viață. Nivelul de trai reprezintă ușurința cu care oamenii trăiesc într-o perioadă sau într-un loc, gradul în care sunt în stare să-și satisfacă necesitățile și/sau dorințele.

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 4 – Sarcina de lucru 1: Panoul meu!

Sarcină de lucru:

Clarifică-ți opinia în legătură cu banii.

Organizarea clasei:

Muncă individuală.

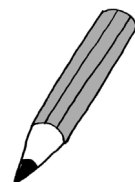
Procedură:

- 1) Uită-te la panoul de pe pagina următoare.
- 2) Când citești textele despre bani de pe panou, asigură-te că înțelegi consecințele din spatele acestora.
- 3) Alege câteva care ți se potrivesc și scrie-le pe panoul de pe pagina următoare. Scrie acum, cu cuvintele tale, ce crezi tu despre bani.

Materiale:

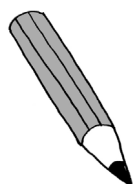
- Foaia de lucru: Panou cu opinii despre bani
- Foaia de lucru: Panou cu opiniile mele despre bani

Panou cu opinii despre bani

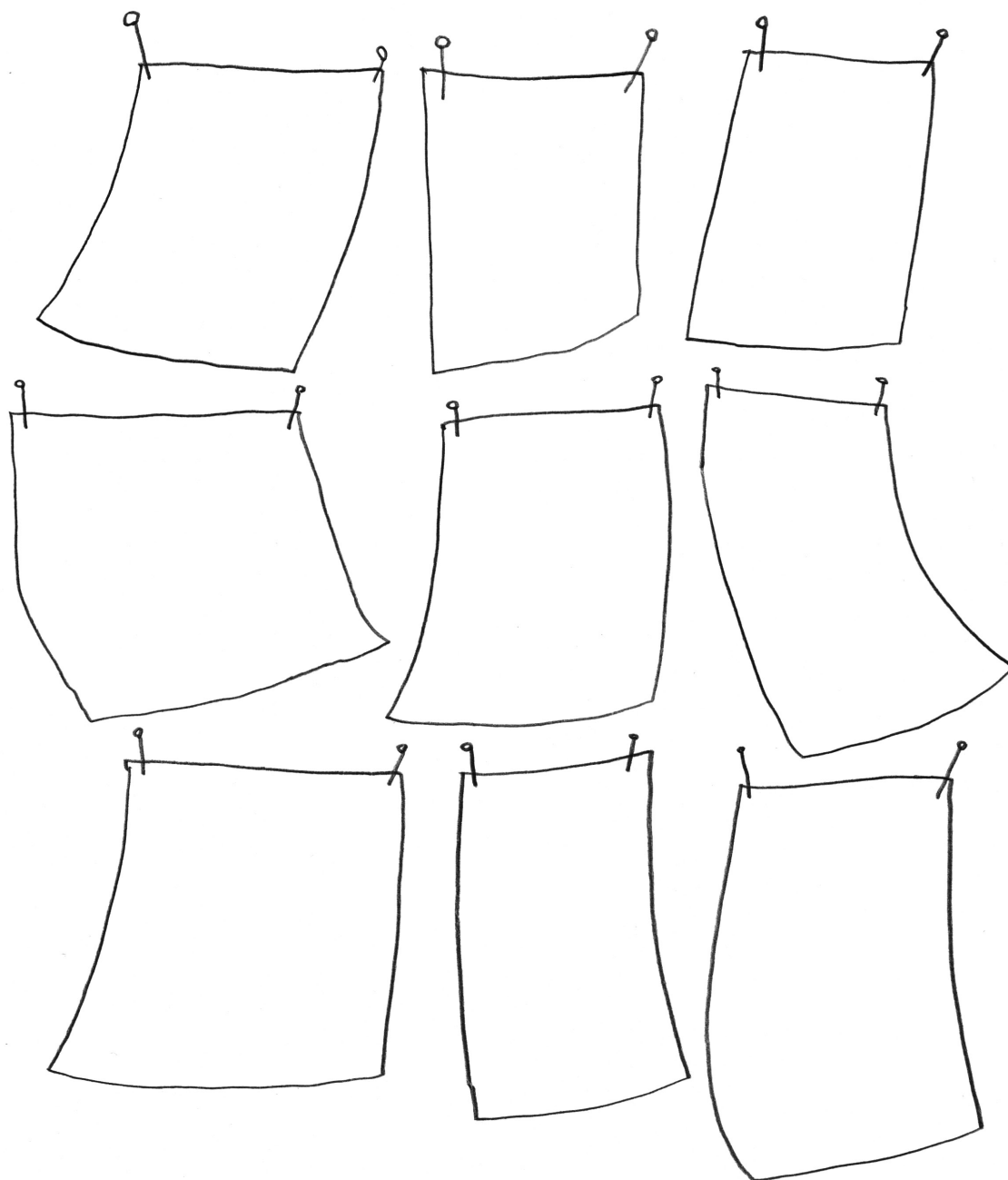
Uită-te la panoul următor. Observi multe bilețele care conțin păreri diferite despre bani. Pe care le-ai lua și le-ai pune pe panoul tău? Copiază-le și scrie-le pe panoul gol de pe pagina următoare.

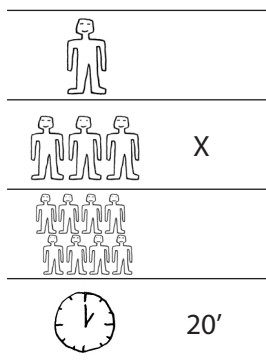
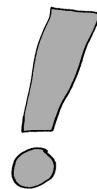

Panou cu opiniile mele despre bani

Creează-ți propriul panou și spune de ce ai ales diferitele bilețele. Ai loc pe panou să faci și propria declarație. Dacă nu ai bilețele speciale, folosește formularul de mai jos:

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 4 – Sarcina de lucru 2: Veniturile pot fi foarte diferite!

Sarcină de lucru:

Realizați în grup o estimare a valorii muncii.

Organizarea clasei:

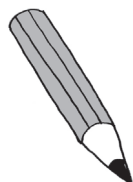
Aranjați clasa pentru lucrul în grup (mese pentru patru persoane).

Procedură: *De ce plătim impozit pe salariu?*

- 1) Așezați-vă în grupuri de patru.
- 2) Tăiați sau rupeți două foi de hârtie în bucăți mai mici (câte 16 din fiecare hârtie).
- 3) Notați toate profesiile de pe pagina următoare, câte una pe fiecare bilețel.
- 4) Întindeți bilețelele pe masă în jurul vostru și căutați o soluție de grup (discutați diferențele, nu renunțați prea repede la propria poziție) pentru a alcătui o listă pe baza estimărilor voastre: cine câștigă cel mai mult, dar cel mai puțin la voi în țară? Acum contează părerea voastră. Mai târziu veți avea posibilitatea să o comparați cu datele statistice oficiale. Nu va trebui să vă mire diferențele, acestea sunt normale: fie că în acest moment nu aveți suficiente informații, fie că statisticile, chiar dacă sunt oficiale, nu reflectă situația reală din viață (datele statistice sunt valori medii calculate pe baza datelor colectate în urma unei anchete aplicate pe un eșantion).
- 5) Mergeți la alt grup ca să vedeți ce au făcut și ca să comparați. Vă rugăm nu vă uitați la sarcina următoare!!! Nu trișați! Nu e vorba să câștigați sau să pierdeți. Este vorba despre a gândi și a discuta, a estima și a compara!

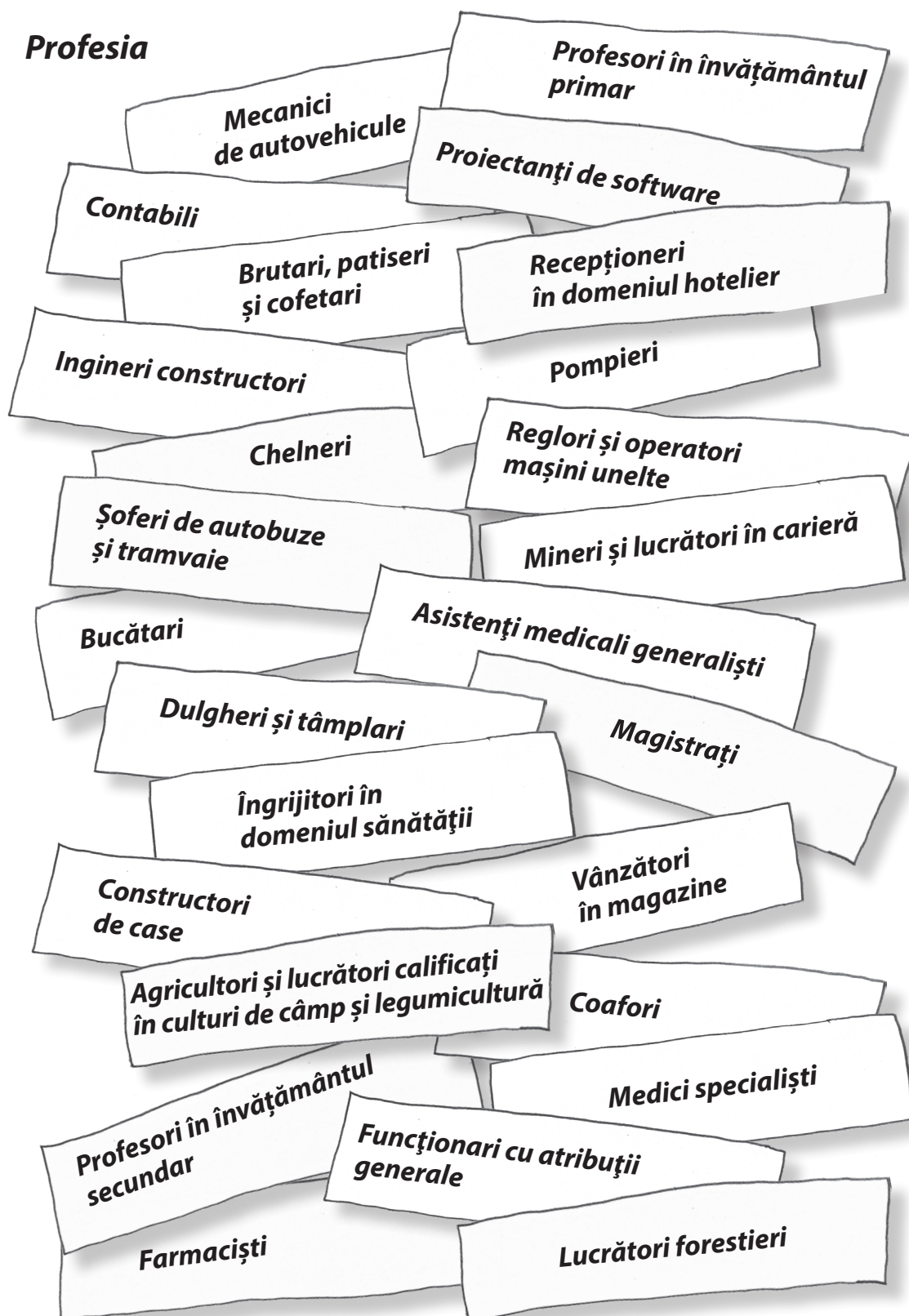
Materiale:

- Foaia de lucru: Cine câștigă cel mai mult și cine cel mai puțin
- Foi de hârtie (scrise pe o parte)
- Foarfece (dacă se poate)

Cine câștigă cel mai mult și cine cel mai puțin

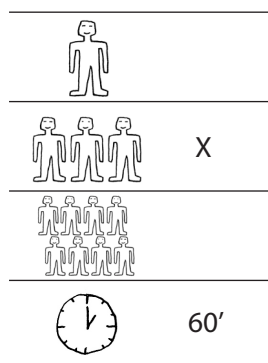
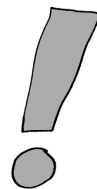
Profesia

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 4 – Sarcina de lucru 3:

Diferențe între venituri:

cât de juste sunt acestea?

Sarcină de lucru:

Explorează diferențele dintre veniturile din țara ta și încearcă să găsești explicații.

Organizarea clasei:

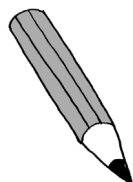
Continuați să lucrați în grup.

Procedură:

- 1) Uită-te la datele statistice de pe pagina următoare.
- 2) Verifică sursa datelor și anul de referință, pentru că s-ar putea să se mai fi schimbat puțin între timp. Trebuie însă să ai în vedere că datele statistice oficiale se publică de obicei cu un anumit decalaj față de anul de referință (decalajul este justificat de timpul necesar pentru colectarea, procesarea și validarea informațiilor).
- 3) Compară datele statistice cu cele estimate din lista ta:
 - a. Care sunt diferențele surprinzătoare?
 - b. Unde s-au potrivit datele?
- 4) Gândește-te de ce diferă salariile, comparând o grupă de ocupații de la începutul listei cu una de la sfârșit.
- 5) Folosește formularul din caietul JOBS, ca suport.

Materiale:

- Foaia de lucru: Comparatie între salariile din România
- Poate Internetul

Comparație între salariile din România

Profesia este specialitatea (calificarea) obținută prin studii. Ocupația este funcția sau meseria pe care o persoană o practică la un moment dat pentru a obține venituri. De exemplu, o persoană de profesie inginer mecanic poate practica ocupația de inginer mecanic (în acest caz, denumirea ocupației corespunde cu profesia) sau poate avea diverse alte ocupații cum ar fi inginer șef, director, profesor în învățământul profesional, inspector școlar etc., în diferite domenii de activitate economică (industrie, comerț/repararea autovehiculelor și motocicletelor, transporturi, învățământ etc.).

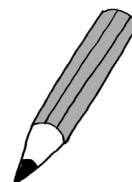
Mai jos sunt câștigurile salariale medii pentru unele grupe de ocupații din România. Privește tabelul cu atenție. Cum se potrivesc câștigurile salariale din tabel cu estimările tale? Ce te-a surprins? După părerea ta, din ce cauză sunt diferențe atât de mari?

Alege două ocupații, de exemplu: o grupă de ocupații din partea de sus a listei și una din partea de jos. De ce sunt diferențele așa de mari? Există un motiv care te poate ajuta să explici? Este justificat? Este drept să fie așa? Ai observat și alte diferențe care te surprind, în ierarhia salariilor, între diferite ocupații? Cum pot fi explicate acestea? Atenție! Din nou, nu este vorba despre răspunsuri corecte sau greșite. Pot exista multe poziții și opinii diferite! Susține-ți pozițiile, dar ascultă-i și pe ceilalți! S-ar putea să te mai gândești încă o dată la poziția ta.

Nr. crt.	Grupa de ocupații	Câștig salarial mediu brut realizat (Lei/lună)
1.	Magistrați	8203
2.	Proiectanți de software	5767
3.	Mineri și lucrători în carieră	3489
4.	Medici specialiști	3404
5.	Ingineri constructori	3041
6.	Farmacisti	3013
7.	Contabili	2582
8.	Asistenți medicali generaliști	2408
9.	Șoferi de autobuze și tramvaie	2092
10.	Reglari și operatori mașini unelte	2064
11.	Profesori în învățământul secundar	1927
12.	Profesori în învățământul primar	1789
13.	Funcționari cu atribuții generale	1709
14.	Pompieri	1702
15.	Constructori de case	1701
16.	Mecanici de autovehicule	1683
17.	Educatori în învățământul preșcolar	1602
18.	Dulgheri și tâmplari	1330
19.	Îngrijitori în domeniul sănătății	1305
20.	Lucrători forestieri	1287
21.	Recepționeri în domeniul hotelier	1215
22.	Agricoli și lucrători calificați în culturi de câmp și legumicultură	1200
23.	Bucătari	1140
24.	Vânzători în magazine	1102
25.	Brutari, patiseri și cofetari	995
26.	Coafori	706

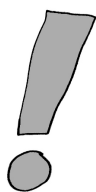
Sursa tabelului: Institutul Național de Statistică, "Repartizarea salariilor pe grupe de salarii realizate în luna octombrie 2012" (publicat în luna mai 2013) – date extrase (selecție) din tabelul 10, p.140-202.

Comparație între salariile din România

Întrebări-cheie	Ocupația (grupa ocupațională) 1	Ocupația (grupa ocupațională) 2
Describe importanța acestei profesii pentru societate. Ce s-ar întâmpla dacă n-ar exista?		
Care este educația de care ai nevoie pentru această profesie?		
Describe statutul acestei profesii în societate.		
Din câte știi tu, este o profesie masculină sau feminină?		
Consideră venitul cel mai mare 100% și calculează cu câte procente câștigă mai puțin următoarea profesie.		

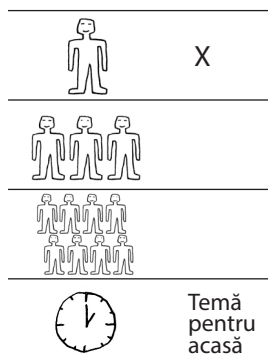
Dă exemple care te-au surprins și spune-ți părerea personală, oferind posibile explicații cu privire la diferențele de salarizare între diferite ocupații.

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 4:

Sarcină de lucru pentru acasă:

Cât de scump este traiul?

Sarcină de lucru:

Estimează și apoi cercetează care sunt costurile de bază ale traiului zilnic.

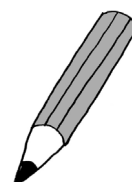
Procedură:

- 1) Folosește-ți imaginația. Închipuie-ți că ai o slujbă. Locuiești singur într-un mic apartament. Estimează cât va trebui să plătești în fiecare lună. Completează tabelul A cu valorile estimate de tine.
- 2) În faza următoare, culege informații din viața reală. Intră într-un magazin, întreabă oamenii și încearcă să afli, cu aproximație, valorile reale. Completează tabelul B cu aceste valori.
- 3) Ce observi? Ești surprins? Te așteptai la altceva? La ce? Ce crezi?

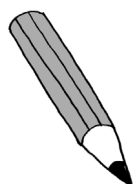
Materiale:

- Instrumentul nr. 4: Cercetare în librării
- Instrumentul nr. 5: Cercetare pe Internet
- Foaia de lucru: Tabelul A - Estimare
- Foaia de lucru: Tabelul B - Costuri reale
- Internet
- Ziare

Tabelul A: Estimare

Categoria	Costul estimat
Chirie Pentru un apartament de 1-2 camere (inclusiv apă, încălzire, electricitate etc.)	
Asigurări Accidente, altele	
Radio și televizor	
Îmbrăcăminte O sumă medie pentru haine de iarnă, vară, sport, lenjerie	
Gospodărie Cheltuieli de întreținere a mobilei, echipamentelor, produse pentru curățenia casei, sănătate, igienă	
Hrană Mic dejun Prânz Cină	_____ Ron x 30 zile _____ Ron x 30 zile _____ Ron x 30 zile TOTAL: _____ Ron
Week-end	
Economii (carnete de economii, conturi bancare etc.)	
Economii pentru vacanțe	
Educație și divertisment CD-uri, DVD-uri, discotecă, filme, concerte, petreceri, restaurant, dulciuri, reviste, abonamente, cadouri etc.	
Telefon fix și mobil	
Transport public	
Mașină Taxe, asigurare, combustibil, reparații	
Cluburi Fitness, muzică etc.	
TOTAL	

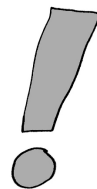

Tabelul B: Costuri reale

Categoria	Costul real
Chirie Pentru un apartament de 1-2 camere (inclusiv apă, încălzire, electricitate etc.)	
Asigurări Accidente, altele	
Radio și televizor	
Îmbrăcăminte O sumă medie pentru haine de iarnă, vară, sport, lenjerie	
Gospodărie Cheltuieli de întreținere a mobilei, echipamentelor, produse pentru curățenia casei, sănătate, igienă	
Hrană Mic dejun Prânz Cină	_____ Ron x 30 zile _____ Ron x 30 zile _____ Ron x 30 zile TOTAL: _____ Ron
Week-end	
Economii (carnete de economii, conturi bancare etc.)	
Economii pentru vacanțe	
Educație și divertisment CD-uri, DVD-uri, discotecă, filme, concerte, petreceri, restaurant, dulciuri, reviste, abonamente, cadouri etc.	
Telefon fix și mobil	
Transport public	
Mașină Taxe, asigurare, combustibil, reparații	
Cluburi Fitness, muzică etc.	
TOTAL	

Caietul JOBS 3 – Tema nr. 4 – Sarcina de lucru 4:

Evaluarea Caietului JOBS 3

	X
	
	X
	30'

Sarcină de lucru:

Reflectează asupra celor lucrate în ultima lună.

Organizarea clasei:

În prima etapă, stai în banca ta.

În a doua etapă, toată clasă stă așezată în cerc.

Procedură:

- 1) Te afli la sfârșitul Caietului JOBS 3 și este timpul să privești, din nou, în urmă.
- 2) Foaia de lucru: „Întrebări pentru evaluare” de pe pagina următoare te va ajuta să reflectezi asupra muncii pe care ai făcut-o până acum. Parcurge întrebările singur și încearcă să răspunzi cât mai concret posibil.
- 3) După ce ai completat chestionarele, așezați-vă scaunele în cerc. Veți discuta răspunsurile voastre cu toată clasa. Profesorul va conduce discuția.
- 4) La sfârșit, profesorul va aduna chestionarele completate, ca să aibă o imagine mai clară a modului în care ați lucrat în Caietul 3.

Materiale:

- Caietul JOBS 3
- Notițele voastre
- Cardurile pentru prezentare
- Foaia de lucru: Întrebări pentru evaluare

b) tu, ca elev – **cum** ai învățat.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

JOBS